

Tereza Poláková: *Mýtus a chlapectví: Postavy v díle Jaroslava Foglara*

(posudek vedoucího bakalářské práce na oboru Český jazyk a literatura na FF UK v Praze)

Cíl práce, její účel a směřování

Cílem práce je ucelená, monograficky koncipovaná analýza postav v prózách Jaroslava Foglara, v níž se fikčně autonomní aspekt vyprávění kloubí s aspektem performativním, tedy „návodným“ z hlediska vytváření vzorů a modelů chování pro dobové, převážně chlapecké čtenáře. Jádrem této analýzy je aspekt duševního přerodu hrdiny, který je funkčně a produktivně vykládán s pomocí Campbellova konceptu monomýtu. Takto nastavený rámec dává práci zřetelné směřování a zároveň umožňuje nacházet zobecnitelné postupy, které výrazně doplňují naši dosavadní představu o rysech a funkcích foglarovského světa.

Metodologie

Práce je založena na pečlivém čtení, jež se vyhýbá hodnotovým soudům, ale pokorně a produktivně vnímá a domýšlí narativní postupy jednotlivých próz (roto se opírá o základní a standardní naratologickou literaturu i její terminologii), ale tyto textové rysy vkládá zároveň do širších kontextových vazeb tam, kde se to jeví jako relevantní. Tím překračuje naratologické pole směrem k práci z kulturní historie. Práce se dokázala vypořádat s faktem, že v době jejího zadání vyšla zevrubná foglarovská monografie Tomáše Vučky, a našla si své téma v oblastech, kterým se Vučka explicitně nevěnuje, a které přitom nejsou nutně marginální. Textově zacílená interpretace zohledňuje i veškerou další relevantní literaturu, opírá se o ni, ale zároveň nekončí pouhým konspektováním či připodotýkáním. Respektuje foglarovský svět jako ucelený, koherentní a vydatný návrh možného světa, a je zároveň schopná vytvářet podložené a relevantní generalizace. Díky tomu práce netrpí materiálovým zahlcením, kdy by se lineárně postupovalo od díla k dílu; napříč jednotlivými prózami volí nosné ilustrující doklady či příklady, ale přitom je schopná držet si zobecnělou dikci, podloženou i adekvátní terminologií, díky čemuž formuluje nosné abstrahované teze či závěry.

Práce s odbornou literaturou

Přístup Terezy Polákové se vyznačuje respektem k již existující literatuře, jež se v daném případě vyznačuje enormní nesourodostí přístupů i účelů, s nimiž byla vytvářena. Jak již zmíněno, Tereza Poláková se nezdržuje komentováním a hodnocením veškeré sekundární literatury, ale navazuje na ni ve zvládnutém dialogickém modu, kdy prokazuje schopnost udržet si vlastní výkladovou dikci, a zároveň zohledňovat to, o čem již psali jiní.

Styl a prezentace

Práce působí naprosto zralým dojmem. Nehyzdí ji běžné školské nešvary stylizační, ale netrpí ani potřebou jakýkoli problém vykládat od jeho počátku. Celek práce je dobře rozvržen a z hlediska zajímavosti se práce jeví jako nosná a čtivá (a zároveň i dobře čitelná) od počátku až do konce. V neposlední řadě oceňuji i ediční provedení práce

Celkové hodnocení

Tereza Poláková napsala práci veskrze samostatně a moje role spočívala jen v evidování či komentování postupně dodávaných partií. I to myslím ilustruje dnes už spíše výjimečnou samostatnost, zralost a uvážlivost. Což lze zpětně vztáhnout i k tématu a jeho řešení: Práce netvrdí, že Foglar vytvořil nějaký svět, který by naplňoval rysy pojmu mýtus, ale zároveň přesvědčivě ukazuje, že některé postupy, které jeho vyprávění volí a používá, parametry mýtického vyprávění dodržují či využívají.

Na základě výše uvedeného **doporučuji tuto bakalářskou práci k obhajobě a navrhuji její hodnocení známkou **výborně**.**

V Praze dne 29. 8. 2017

Prof. PhDr. Petr Bílek, CSc.